

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
közbenső ítélete**

Az ügy száma: Mfv.X.10.040/2020/7.

A tanács tagjai: . Stark Marianna a tanács elnöke

é dr. Csernay Krisztina előadó bíró

. Tanczos Rita bíró

A felperes: felperes neve

...

A felperes képviselője: Dr. Megyesi Attila Ügyvédi Iroda

...

ügyintéző: dr. Megyesi Attila ügyvéd

Az alperes: alperes neve

...

Az alperes képviselője: Tóthné Dr. Szániel Ágnes kamarai jogtanácsos

...

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Kecskeméti Törvényszék 6.Mf.21.299/2019/5.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.M.284/2016/87.

Rendelkező rész

A Kúria a Kecskeméti Törvényszék 6.Mf.21.299/2019/5. számú közbenső ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000,- (húszezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, valamint a magyar államnak felhívásra 70.000,- (hetvenezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

A közbenső ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

- [1] A közigazgatási és munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2012. január 2-től állt munkaviszonyban az alperesnél külterületi és támpont kézbesítő, címközvetítő munkakörben. Munkáját ... megye ... kézbesítési területén végezte.
- [2] A felperes A,B,C kategóriás gépjárművezetői jogosítvánnyal rendelkezik, a nagymotorok

vezetésében munkahelyén és szabadidejében szerzett 25 éves gyakorlata van.

- [3] Az alperes a kézbesítési feladatok ellátásához munkaruházatot (overált, nadrágot és egy vízhatlan kabátot, védőkesztyűt, bukósíksakat és motoros bakancsot), egy 125 cm³ YAMAHA YBR-125 típusú négy évszakos gumiabronccsal felszerelt motorkerékpárt, továbbá egy jelző és kommunikációs kézbesítői segélyhívó rendszert (KSR) biztosított, amelyen keresztül egy rendkívüli esemény bekövetkezésekor a segélyhívás helyét meghatározó GPS koordinátákkal együtt pánikjelzés küldhető a főügyeletre. A felperes 6501. számú kézbesítési járásának teljes hossza 43,56 km, amelyből aszfaltozott, kövezett útszakasz 14,86 km, földes út pedig 28,7 km volt.
- [4] A felperes 2014. november 21-én kézbesítési feladat ellátása céljából a ... számú tanya címhelyére közlekedett a motorkerékpárjával, amely során egy, az esőzéstől nedves és sáros földúton balesetet szenvedett. A felperes megpróbált áthajtani egy nagyobb kiterjedésű pocsolyán. Az áthajtás során a motor hátsó része jobb oldali irányba kicsúszott alóla. A felperes a motort nem tudta megtartani, az a bal lábára dőlt, amelynek következtében a bal térd a térdízület rándulásával és zúzódásával járó sérülést szenvedett.
- [5] A felperes 2014. november 22-től kezdődően keresőképtelen állományba került, majd műtétre, mozaik plasztikára került sor. Gyógyulása elhúzódott, 2015. szeptembertől rendszeres pszichiátriai kezelésen kellett részt vennie.
- [6] Az alperes, mint társadalombiztosítási kifizetőhely a 2014. december 13-án kelt határozatával a felperes balesetét üzemi balesetnek ismerte el. Az alperes a 2015. december 2-án kelt felmondásával a felperes munkaviszonyát 2016. január 6-ai hatállyal megszüntette.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [7] A felperes a keresetében 2016. január 7-től 2016. június 30-ig eltelt időtartamra 290.764,- forint, valamint ezen összeg 2016. április 5-től számított késedelmi kamata, 2016. július 1-től kezdődően havi 93.775,- forint jövedelempótló járadék, továbbá 5 millió forint sérelemdíj és ezen összeg 2014. november 10-től számított késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Házi ápolás, gondozás költségeinek megtérítése jogcímén 2015. január 20-tól 30 nap időtartamra napi 2 óra gondozási szükséglet és 2500,-Ft/óra költség alapulvételével további 150.000,- forint és ezen összeg 2015. február 4-től számított kamata, háztartási kisegítő költségeinek megtérítése jogcímén 2016. július 1-től havi 45.000,- forint járadék, háztáji gazdálkodásban elmaradt haszon megtérítése jogcímén 2015. január 1-től 2016. június 30-ig eltelt időszakra 1.830.000,- forint, valamint ezen összeg 2015. október 1-től számított késedelmi kamata megfizetését kérte. Álláspontja szerint a bekövetkezett balesetért az alperes a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 166. § (1) bekezdése és 167. § (1) bekezdése alapján teljes kártérítési felelősséggel tartozik.
- [8] Az alperes a kereset elutasítását kérte. A felperes keresetét jogalapjában és összecszerűségében is vitatta, mert álláspontja szerint a baleset a felperes kizárólagos és neki felróható, a munkáltató által el nem hárítható magatartás miatt következett be.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

- [9] A Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 4.M.284/2016/87. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és 140.000,- forint perköltség megfizetésére kötelezte. Ítéletének indokolása szerint a bíróság által elfogadott baleseti mechanizmus mellett egyértelműen megállapítható volt, hogy a baleset a felperes elháríthatatlan magatartására volt visszavezethető, amely a felperes vezetéstechnikai hibájából, avagy abból eredt, hogy nem megfelelően mérte fel az útviszonyokat. Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy a munkáltató mentesüléséhez a károsulti magatartásnak nem kell vétkes magatartásnak lennie. Álláspontja szerint a baleset bekövetkezésével okozati összefüggésben lévő további olyan ok, amely adott esetben a munkáltató terhére lenne róható, nem volt megállapítható. Rögzítette, hogy a jármű műszaki-és munkavédelmi szempontból is megfelelő

állapotban volt, munkavédelmi szabályszegés, avagy a kockázat értékelés hiánya sem állt okozati összefüggésben a baleset bekövetkezésével. Alaptalannak találta a felperes azon hivatkozását, mely szerint az alperesnek az adott kézbesítési területre személygépjárművet kellett volna biztosítani. A felperes a perben nem bizonyította, hogy a motorkerékpárra terepgumit kért volna a munkáltatótól, de az igazságügyi munkavédelmi szakértő álláspontja szerint ennek hiánya sem jelentett munkavédelmi szabályszegést. Mindezekre tekintettel azt rögzítette, hogy a baleset kizárólag a felperes elháríthatatlan magatartásának következménye volt, ezért a felperes keresetét jogalap hiányában elutasította.

- [10] A felperes fellebbezése alapján eljáró Kecskeméti Törvényszék a 6.Mf.21.299/2019/5. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes a felperes 2014. november 21-én bekövetkezett balesetéből eredő teljes kárát köteles megtéríteni. Mellőzte a felperes perköltségben történő marasztalását és megállapította, hogy a le nem rótt eljárási illetéket és az előlegezett költséget az állam viseli.
- [11] A törvényszék a történeti tényállásból mellőzte az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a felperes „az útviszonyokat nem megfelelően felmérve” próbált áthajtani egy nagyobb kiterjedésű pocsolyán és az áthajtás során „az útviszonyokhoz képest eltúlzottan adott gázt, amelynek a hatására a hátsó kerék kitört”, továbbá annak tényként való rögzítését is, hogy a motort a felperes amiatt nem tudta megtartani, mert a megcsúszást követően „a lábaival nem támasztott ki”.
- [12] A történeti tényállást módosítva megállapította, hogy a felperes munkavégzés közben egy külterületi tanyához, mint címhelyhez közlekedett motorkerékpárral, több mint 25 éves motorkerékpár vezetési tapasztalattal, amikor a vizes, sáros földúton 5-10 km/óra sebességgel megpróbált áthajtani egy nagyobb kiterjedésű pocsolyán, az áthajtás során azonban a motorkerékpár megcsúszott, azt a felperes megtartani nem tudta, jobb oldali irányba kicsúszva a felperes a bal lábára dőlt, amelynek következtében a felperes bal térd a térdízület rándulásával és zúzódásával járó sérülést szenvedett.
- [13] A másodfokú bíróság a tényállás eltérő megállapítását azzal indokolta, hogy a baleset időpontjában a felperesen kívül a helyszínen senki nem tartózkodott, annak szemtanúja nem volt és a balesethez közeli időpontban nyomrögzítés sem történt, ezért a baleseti mechanizmust illetően kizárólag a felperes nyilatkozataira, illetve a bekövetkezett sérülés jellegére lehetett támaszkodni. Az a megállapítás, hogy a baleset a pocsolyán történő áthaladás során hirtelen gázadás miatt következett be, alapvetően a műszaki szakértői vélemény megállapításán alapult, ugyanakkor a szakértő kifejezetten rögzítette, hogy a baleseti mechanizmusra kizárólag a felperes elmondásából lehetett következtetni. Az a következtetés azonban, hogy a felperes vezetéstechnikai hibát vétett, illetve olyan útszakaszon hajtott át, amely a biztonságos közlekedésre alkalmatlan volt, azaz a közlekedési környezetet mérte fel tévesen, mindössze valószínűsítéseken nyugvó feltételezés.
- [14] A másodfokú bíróság álláspontja szerint, amennyiben a baleseti mechanizmust illetően valamely megállapítást kétséget kizáró módon bizonyítékkal nem lehet alátámasztani, azaz a baleset bekövetkezésének pontos oka a rendelkezésre álló adatok alapján egzaktan nem határozható meg, a munkáltató objektív felelősségére is figyelemmel mindez nem róható a munkavállaló terhére és nem vonható le olyan következtetés, hogy a baleset kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása miatt következett be (EBH2019.M.13.). Az irányadó bírói gyakorlat szerint nem eshet a munkavállaló terhére, ha egy előre nem látható, váratlan helyzetben a lehetséges magatartások közül nem a legelőnyösebbet választja (EBD2019.M.25.). Amennyiben elfogadható is lenne, hogy a baleset a hirtelen gázadás folytán a motor jobb hátsó oldalnak kitörésével és ekként a felperes bal lábára esésével következett be, sem eredményezné a munkáltató mentesülését, mint a munkavállaló kizárólagos és elháríthatatlan magatartása. A törvényszék álláspontja szerint csupán feltételezés, hogy a felperes a balesetet megelőzően az útviszonyokat nem helyesen mérte fel, ezért nem lehetett vele szemben elvárás az sem, hogy a kézbesítési helyet a motorkerékpárját leállítva gyalogosan közelítse meg. A felperes - joggal - a megelőző több évtizedes tapasztalatában bízva döntött úgy, hogy a tanyát a motorkerékpárral az útviszonyokat is látva biztonságosan meg tudja közelíteni.

Utóbb kiderült, hogy ez az elgondolása tévesnek bizonyult és a motorkerékpár elesését nem tudta megakadályozni, ugyanakkor ez nem minősült sem kizárólagos és elháríthatatlan, sem pedig vétkes munkavállalói magatartásnak.

- [15] A törvényszék a kármegosztás lehetőségét is vizsgálta. Megállapította, hogy a felperes a baleset bekövetkezésének időpontjában viselte a munkáltató által biztosított védőfelszerelést és a szakértői vélemény egyértelmű megállapítása alapján a motorkerékpár sebességét 5-10 km/óránál választotta meg, amely az útviszonyokra tekintettel sem tekinthető relatív sebesség túllépésnek. Mindezekből következően a felperes vétkes közrehatása nem volt megállapítható, így az alperes a teljes kár megtérítésére köteles.

A felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem

- [16] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, másodlagosan a munkabaleset bekövetkezésében a felperes vétkessége és annak aránya meghatározásával az elsőfokú bíróságot a bizonyítási eljárás lefolytatására, a kár mértékének megállapítására és a felek közötti megosztására történő utasítását, valamint a felperes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére való kötelezését kérte.
- [17] Az alperes álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 1. §-át, 8. §-át, 177. §-át, 253. § (2) bekezdését, az Mt. 6. § (1) és (2), valamint (4) bekezdését, a 166. § (2) bekezdés b) pontját, 167. § (1) és (2) bekezdését, a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 6. §-át, 60. § (1) bekezdés g) pontját, 63. § (1) bekezdését, az 5/2013. számú biztonsági főigazgatói rendelkezés a kézbesítői segélyhívórendszer posta üzemeltetéséről, az 1988. évi I. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontját, valamint 6. § (1) bekezdését, továbbá ellentétes az 1/1975. KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 3. § (1) bekezdés c) pontjával, valamint 25. § (1) bekezdésének rendelkezésével.
- [18] Az alperes érvelése szerint az eljárási és anyagi jogszabálysértések az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással voltak. A jogerős közbenső ítéletben megállapított tényállás és annak indokolása több vonatkozásban megalapozatlan és iratellenes, a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósági eljárás során feltárt bizonyítékokat nem a maguk összességében értékelte, sőt egyes lényeges perdöntő bizonyítékokat nem is értékelt és az érdemben helyes elsőfokú ítélet megváltoztatását jogszabályellenesen, szakszerűtlen, érdemben helytelen megállapításokkal indokolta meg.
- [19] Elfogadhatatlan a törvényszék jogerős közbenső ítéletében foglalt azon megállapítása, mely szerint „tény, hogy a felperes baleseti mechanizmussal kapcsolatos nyilatkozatai nem voltak kellően konzekvenszek”. Az elsőfokú eljárás során a felperes folyamatosan valótlanságokat vagy egymásnak ellentmondó tényeket állított, amely rosszhiszemű magatartásra több beadványában is rámutatott. A felperes rosszhiszemű magatartását csupán nem kellően konzekvensnek minősítő állítás azt támasztja alá, hogy a másodfokú bíróság nem volt pártatlan, ezért a jogerős ítélet sérti a Pp. 1.§ és 8.§ (1) és (2) bekezdését.
- [20] A törvényszék az elsőfokú bírósági eljárásban kirendelt igazságügyi műszaki szakértő által a tudomány állásának és a korszerű szakmai ismereteknek megfelelő eszközök, eljárások és módszerek felhasználásával, a felperes előadásán alapuló szakvéleményét „mindössze valószínűsítéseken nyugvó feltételezéseken, csupán következtetéseken alapulónak” tekintette anélkül, hogy rendelkezett volna azzal a különleges szakértelemmel, amely a baleseti mechanizmus megállapításához szükséges lett volna. Az igazságügyi munkavédelmi szakértő által megállapított felperesi munkavédelmi szabályszegő magatartásokat egyszerűen figyelmen kívül hagyta, határozatában ennek indokát nem adta. A szakértői vélemények figyelmen kívül hagyásával a másodfokú bíróság megszegte a Pp. 177.§ (1) bekezdését és az igazságügyi szakértői működésről szóló 31/2008. (XII.21.) IRM rendelet 37. § (1) és (3) bekezdéseiben és 40. § (2) bekezdés a) és b) pontjában foglaltakat.

- [21] A másodfokú bíróság reformatórius jogkörében az elsőfokú ítéletben rögzített tényállást felülbírálhatja, a bizonyítás eredményét felülmérlelheti, de amennyiben az elsőfokú ítéletet nem tartja érdemben helyesnek, akkor annak megváltoztatásáról úgy kell döntenie, hogy határozatának indokai megalapozottak és jogszerűek legyenek, ne sértsenek eljárási és anyagi jogszabályokat. Az alperes érvelése szerint azonban a másodfokú bíróság közbenső ítéletét megalapozó legfőbb érv, vagyis, hogy a baleset bekövetkezésének pontos oka nem állapítható meg, iratellenes. A felperes személyes előadásában ugyanis elismerte, hogy elesését megelőzően a lábát felhúzta, feltette a lábtartóra, vagyis a lábkitámasztást megszüntette. Ennek következménye, hogy a motorral elesett, mert a szakértői vélemény szerint az 5-10 km/órával megbillenő motorkerékpár felborulása a lábak kitámasztásával megakadályozható. Mindezt a becsatolt KRESZ tankönyv 181. oldalán írtak is alátámasztanak.
- [22] Megalapozatlan és téves a másodfokú bíróság EBH2019.M.13. számú munkaügyi elvi határozatra történő hivatkozása is. Amellett, hogy az ügy eltérő tényálláson alapul, a Kúria ebben az ítéletében azzal érvelt, hogyha a baleset oka nem állapítható meg, akkor az sem állapítható meg, hogy azt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta. Mindezzel szemben figyelembe kellett volna venni az Mfv.I.10.566/2015/3. számú kúriai ítéletet, amely hasonló tényálláson alapul.
- [23] A felperes a balesetet követően felvett meghallgatási jegyzőkönyvben azt állította, hogy az elcsúszást követően a bal térdére esett, azonban a jogerős közbenső ítélet azt állapította meg, hogy a motorkerékpár dőlt a felperes lábára.
- [24] Megalapozatlan a törvényszék azon érvelése, amely szerint nem eshet a munkavállaló terhére, ha egy előre nem látható, váratlan helyzetben a munkavállaló a lehetséges magatartások közül nem a legelőnyösebbet választja. A perbeli esetben ugyanis a közlekedési helyzet, a sáros útviszonyok előre láthatóak és ismertek voltak, így a motorkerékpár elcsúszásával is számolhatott a felperes. Ebből következően a törvényszék azon következtetése, mely szerint mindössze feltételezésnek tekinthető, hogy a felperes az útviszonyokat a balesetet megelőzően nem helyesen mérte fel, nem volt megalapozott. Mindezzel a 2018. szeptember 6-án felvett bírósági jegyzőkönyvben foglalt felperesi nyilatkozat is ellentétes volt, ezért megalapozatlan a másodfokú bíróságnak az EBD 2019.M.25. számú munkaügyi elvi döntésre történő hivatkozása.
- [25] Jogszabálysértő az alperes szerint a jogerős közbenső ítéletnek a kármegosztást, a felperes közreható vétkes magatartását kizáró indokolása is. A törvényszék jogszabályba ütközően úgy kötelezte a munkáltatót a teljes kár megtérítésére, hogy az Mt. 167. § (2) bekezdésében előírt munkavállalói kárenyhítési kötelezettséget nem is vizsgálta, figyelmen kívül hagyta az Mt. 6. § (1) és (2), valamint (4) bekezdésében az Mvt. 6. §-a, 60. § (1) bekezdése g) pontjában, valamint 63. § (1) bekezdésében és az 5/2013. számú biztonsági főigazgatói rendelkezésben foglaltakat. A baleset a munkáltató által elhárítható lett volna, ha tudomást szerez a balesetveszélyes útszakaszról. Ezt a felperes műszakkezdés előtt, de a helyszínen sem jelezte a KSR készülékén keresztül. Mulasztása súlyosan gondatlan magatartásnak minősül, ezért jogszabálysértő a jogerős közbenső ítélet azon megállapítása, hogy a felperes terhére nem róható munkavédelmi törvényi rendelkezés megsértése, amely a munkabiztonságot is súlyosan veszélyeztető megállapítás. A felperes magatartása a munkavédelmi előírásokon túl sérti az 1988. évi I. törvény 5. § (1) bekezdését, 6. § (1) bekezdését, továbbá a KRESZ 3. § (1) bekezdését és 25. § (1) bekezdését. Ezen jogszabályok egyértelműen megfogalmazzák és a közúti közlekedésben résztvevő felelősségévé teszik, hogy az általa igénybe vett közút, mint pedig az adott időpontban fennálló közlekedési helyzet és időjárási viszonyok veszélyeit fel kell ismernie.
- [26] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős közbenső ítélet hatályában történő fenntartását és az alperes felülvizsgálati eljárási költségben történő marasztalását kérte. Álláspontja szerint a jogi képviselővel eljáró alperes a Pp. 272. § (2) bekezdésében írtaknak nem tett eleget, mert jogorvosi kérelme megsértett jogszabályhelyként nem tünteti fel a Pp. 206. § (1) bekezdését.
- [27] A Kúria több eseti döntésében kimondta, mely szerint a bizonyítékok felülmérlegelésének, a

tényállás megváltoztatásának a lehetősége a másodfokú eljárásban még adott, mert a másodfokú bíróság önállóan felülmérlegelheti a bizonyítás eredményét, új tényállást állapíthat meg, mindezen azonban a felülvizsgálati eljárásban fő szabály szerint már nincs jogszerű lehetőség.

- [28] Nem volt vitatott a perben, hogy a munkáltató kártérítési felelősségének feltételei fennálltak, azaz az Mt. 166. § (1) bekezdésének valamennyi tényállási eleme bizonyításra került. Az alperes kimentésként az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontjára, a károsult munkavállaló elháríthatatlan magatartására hivatkozott, amelynek bizonyítása a perben őt terhelte. Annak megállapítása pedig, hogy ezek a feltételek fennálltak-e, nem szakkérdés, hanem jogkérdés. E körben helytállóan utalt a törvényszék az EBH2019.M.13. számú döntésére is.
- [29] A felperes álláspontja szerint már az elsőfokú eljárásban sem volt elvárható, hogy a baleset bekövetkezésének körülményeit 2018-ban illetőleg 2016-ban teljes részletességgel adja elő. Utalt arra is, hogy a szakértői vélemény szerint a terepgumi tapadása 20%-kal magasabb a normál gumi tapadásánál, földúton pedig ennek akár duplája is lehet, vagyis a terepgumi használata esetén a tapadási tényező jelentősen növekszik. Ezen megállapítás figyelembevételével a baleset bekövetkezésében nyilvánvalóan közrehatott a terepgumi hiánya is. A szakértői vélemény a kockázatértékeléssel összefüggésben pedig megállapította, hogy a munkáltató által meghatározott szükséges megelőző intézkedések hiánya a baleset bekövetkezésének közvetett okaként határozható meg.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [30] A felülvizsgálati kérelem a következők szerint nem megalapozott.
- [31] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja (Pp. 272. § (2) bekezdés). Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Mindezek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítását eredményezi [1/2016. (II.15.) PK vélemény 3. pont].
- [32] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős közbenső ítéletben megállapított tényállást, a bizonyítékok mérlegelését támadta, megsértett jogszabályhelyként azonban a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésére nem hivatkozott, ezért a másodfokú bíróság által megállapított tényállás a felülvizsgálati eljárásban is irányadó volt, a perbeli bizonyítékok és azokból levont következtetés felülmérlegelésére nem volt lehetőség.
- [33] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében helytállóan hivatkozott arra, hogy a munkáltató kártérítési felelősségét szabályozó Mt. 166. § (1) bekezdésének törvényi tényállási elemei a perben bizonyításra kerültek. Nem volt vitatott a munkaviszonnyal való összefüggése a balesetnek, valamint a munkáltató ellenőrzési körének fennállása, mivel a baleset munkaidőben, a munkaköri feladatok ellátása során, az alperes által biztosított munkaeszközzel - motorkerékpárral - következett be.
- [34] Az alperes a perben előterjesztett ellenkérelmében, valamint a jogerős közbenső ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmében egyrészt az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontjára alapítottnak a felelősség alóli mentesülésére, másrészt a felperes vétkes közrehatása okán kármegosztásra hivatkozott.
- [35] Az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja alapján a kártérítés megfizetése alól a munkáltató a károsult munkavállaló kizárólagos és elháríthatatlan magatartása esetén mentesülhet, amely konjunktív feltételek bizonyítására a munkáltató köteles.
- [36] A munkavállaló kizárólagos és elháríthatatlan magatartása vétkességére tekintet nélkül megállapítható. A munkavállaló magatartása akkor vezet a munkáltató felelősség alóli

mentesüléséhez, ha a kárt kizárólag a munkavállaló maga okozta, és az a munkáltató részéről elháríthatatlan volt. Ha a kár bekövetkezése nem kizárólag a munkavállaló magatartására vezethető vissza, a munkáltató a felelősség alól nem mentesülhet (1/2018. (VI.25.) KMK vélemény II.5. pont). A KMK vélemény e ponthoz fűzött indokolása szerint e körben vizsgálni kell az eset összes körülményeit, mivel e mentesülési feltétel fennállása akkor állapítható meg, ha a munkáltató bizonyítása sikeres arról, hogy a kár keletkezésében egyéb ok nem hatott közre.

- [37] Minthogy az alperes megsértett jogszabályhelyként a Pp. 206.§ (1) bekezdését nem hívta fel, a jogerős közbenső ítéletben foglalt tényállás nem volt felülvizsgálható, a törvényszék ítélezési gyakorlaton alapuló, abból levont következtetése sem volt jogszabálysértő. Az EBH 2019.M.13. számú elvi határozat II. pontja szerint amennyiben a baleset bekövetkezésének pontos oka a rendelkezésre álló adatok alapján nem határozható meg, úgy nem vonható le következtetés arra, hogy a baleset kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása miatt következett be. E körben a szakértő véleménye sem adott alapot az alperes felelősség alóli mentesüléséhez, mivel a felperes elmondásán alapuló megállapítások mellett olyan objektív elemeket tartalmaz, amelyek vagy a kizárólagosságot, vagy az elháríthatatlanságot zárják ki. Az az alperesi állítás, miszerint a felperes a baleset során vezetéstechnikai hibát vétett és a baleset kizárólag ennek következményeként következett be, ítéleti bizonyossággal nem volt megállapítható, ezért a bizonyítás sikertelensége az alperes terhére esik [Pp. 164. § (1) bekezdés]
- [38] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében helytállóan utalt arra, hogy a munkavédelmi szakértő véleménye szerint a terepgumi használatának hiánya is szerepet játszhatott a baleset bekövetkezésében, amely önmagában kizárja a munkavállaló kizárólagos és elháríthatatlan magatartása megállapíthatóságát. Az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja alapján a kártérítési felelősség alóli mentesüléshez az szükséges, hogy egyáltalán ne legyen olyan ok, amely a munkavállaló magatartásán kívül esik és a munkáltató részéről objektíve elhárítható sem legyen. Ha ugyanis nem kizárólag a munkavállaló elháríthatatlan magatartása okozta a kárt, vagy a kár oka egyébként sem bizonyítható, nem állapítható meg a kimentési ok bizonyítása a bizonyításra kötelezett munkáltató részéről.
- [39] Az adott esetben az irányadó tényállás szerint több olyan körülmény is felmerült, melyek kizárják, hogy a felperes magatartása volt a baleset kizárólagos oka. Így az, hogy a felperesnek földúton kellett közlekednie, amely a novemberi esőzés miatt sáros, csúszós volt. A felperes által vezetett motor a stabilitását a „rendkívül rossz minőségű úton” veszítette el alacsony sebesség mellett. A perbeli szakértő a baleset időpontjában aktuális útviszonyokat szemléltető fényképfelvételek alapján úgy foglalt állást, hogy olyan útviszonyok mellett a gépjárművön alkalmazott gumiköpennyel biztonságosan és komfortosan nem lehetett közlekedni az útszakaszon. Nem volt munkáltatói elvárás, hogy ilyen esetben a felperes csak gyalogosan vagy más gépjárművel közlekedhetett volna és arra sem merült fel peradat, hogy a tanyára történő kézbesítési feladatok az időjárás vagy útviszonyok függvényében szünetelhettek volna.
- [40] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében alaptalanul panaszolta a felperes balesetről tett személyes nyilatkozataiban megjelenő ellentmondásokat. Annak ugyanis, hogy az elesés során a bal térdére esett, avagy a motor esett a bal lábára érdemi jelentősége nem volt.
- [41] A törvényszék a jogerős közbenső ítéletében helytállóan vonta értékelési körébe a felperes több évtizedes motorkerékpár vezetői tapasztalatát, amelynek alapján úgy ítélte meg, hogy a célállomás az útviszonyok ellenére balesetmentesen megközelíthető. A jármű megcsúszásakor, a baleset elkerülése érdekében választott vezetéstechnikai módszere ugyan nem vezetett sikerre, a balesetet nem tudta elkerülni, azonban a bírói gyakorlat szerint nem eshetett a terhére, hogy egy előre nem látható, váratlan helyzetben a lehetséges magatartások közül nem a legelőnyösebbet választotta (EBD.2019.M.25.).
- [42] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében alaptalanul hivatkozott az Mt. 167.§ (1) és (2) bekezdésnek megsértésére is. A munkáltató részbeni mentesülésére a jogszabályi rendelkezések alapján akkor

van lehetőség, ha a kár vagy annak egy része a károkozás idején nem volt előre látható, a kárt részben vagy egészben a munkavállaló vétkes magatartása okozta, avagy a kár vagy egy része abból származott, hogy a munkavállaló a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget. Az alperes a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett a kármegosztásra vonatkozó érvelését csupán a második fordulat - a munkavállaló vétkes magatartása - körében adta elő és arra hivatkozott, hogy a felperes az útviszonyokat nem mérte fel kellő gondossággal, annak veszélyes minőségéről nem értesítette a munkáltatót, így a felülvizsgálati eljárás tárgyát csupán az érveléssel alátámasztott jogszabálysértés képezhette.

- [43] Az alperes e körben alaptalanul hivatkozott a munkáltató belső főigazgatói utasításának megsértésére, illetve arra, hogy az adott esetben a munkavégzés megtagadásának lett volna helye. A kézbesítési feladatok ellátása során észlelt sáros útszakasz az általános élettapasztalat szerint nem tekinthető az Mvt. 60.§ (1) bekezdés g) pontja szerinti veszélyt jelentő rendellenességnek, üzemzavarnak, illetve az 5/2013. számú főigazgatói utasítás szerinti olyan azonnali segítséget igénylő rendkívüli eseménynek sem, amely jelentési kötelezettséget, avagy a munkavégzés megtagadásának kötelezettségét róta volna a felperes számára. Nem jelenti azt sem, hogy a felperes a KRESZ 3. (1) bekezdését és a 25.§ (1) bekezdését megsértette volna, a választott alacsony sebesség mellett az úton történő haladása nem jelentette a személy-és vagyónbiztonság veszélyeztetését. A felperes 25 éves motorkerékpár vezetői tapasztalata alapján teljesen életszerűtlen, hogy egy pocsolya észlelése esetén a munkáltató utasítását kellett volna kérnie annak megközelítéséről. A felperes saját előadása - mely az ezen az útszakaszon szerzett korábbi tapasztalata alapján úgy ítélte meg, hogy a kézbesítési helyet biztonságosan meg tudja közelíteni - azt támasztja alá, hogy az útviszonyokat a gyakorlatban szerzett ismeretei, a helyi viszonyokat ismerő tudása alapján közelítette meg, így nem volt megállapítható, hogy vétkesen közrehatott a kár bekövetkezésében.
- [44] A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős közbenső ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

Az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja alapján a kártérítési felelősség alóli mentesüléshez két együttes feltétel szükséges, az, hogy a balesetnek egyáltalán ne legyen olyan oka amely a munkavállaló magatartásán kívül esik és annak oka a munkáltató részéről objektíve elháríthatatlan legyen. Ha ugyanis nem kizárólag a munkavállaló elháríthatatlan magatartása okozta a kárt, vagy a kár oka egyébként nem bizonyítható, nem állapítható meg a kimentési ok bizonyítása a bizonyításra kötelezett munkáltató részéről.

Záró rész

- [45] Az alperes a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles a felperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.
- [46] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv) 50.§ (1) bekezdése és 39.§ (2) bekezdés d) pontja alapján megállapított felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján az alperes viseli.
- [47] A Kúria a vészhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készségről szóló 2020. június 18-tól hatályos 2020. évi LVIII. törvény 143.§ (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.
- [48] A felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja kizárja.

, 2020. június 24.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Dr.
Tánczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő